

Torek, četrtek in sobota
izhaja in velja v Mariboru
brez plačila na
kaj za leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .
Po pošti:
za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .
Vrednisto in opravičilo
je na stolnem tisku (Doma-
plat) hiša št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:
Za navadno dvestopno
vrednisto se plačuje
6 kr., če se tiska 1 krat,
5 kr., če se tiska 2 krat,
4 kr., če se tiska 3 krat-
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačati
kolek (stempel) na 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankirajo.

Novi davki.

Znano je, da naša država že dolgo hira v denarnem obziru, da nimamo že mnogo let toliko dohodkov, kolikor potrošujemo, da smo se tedaj zadolžili do par tisoč milijonov gold., tako da sedaj moramo plačevati več obresti, nego smo potrebovali pred 30 leti za vse državne potrebe, a tudi te potrebe so se jako pomnožile.

Vsak nov oskrbnik jako zadolženega posestva mora sebe prvič vprašati, kako bo mogel gospodariti, da ne pride na kant. Tako tudi naše ministerstvo. Nevarnost, v kateri tiči naša država zavolj velikih dolgov, je res tolika, da mora vsaka stranka željo imeti, država naj se izogne temu brezdnju, naj si zopet uravna denarne razmere, akoravno ni enakih političnih misli z vlado sedanjo, ker obstanek države nam mora zmirom bolj pri srcu biti, nego sprememba vladajočih načel.

Sedanje ministerstvo in vladajoča stranka ste si nekoliko navkriž misli o pomočkih v denarnih zadevah. Enakih misli ste le bile v tem, da se naloži štibra (20%) na obresti, ktere plačuje država od svojega dolga. Ta predlog sicer še ni potrjen ne v gosposki zbornici ne od cesarja, pa zdi se, da bode obveljal. Po naših mislih je ta predlog velika nesreča za državo. Ko so naše vlade zaporedoma dolgove delale, obljubili so pri nekte-rih dolgih, da se vrne toliko ali toliko denarja v določenem času; ali da se bode plačevalo toliko, večidel 5% obresti na leto; pri nekterih dolgih se je obljubilo, da se bodo obresti plačevale v gotovem srebru. Po namenjeni postavi se pa bodo plačevale le 4% obresti od starega dolga, ino s tem prelomi se pogodba. Ako se to imenuje štibra na dohodke upnikov, to ni pravo ime. Upniki naše države večidel niso Avstrijanci, nego Francozi itd., sploh udje takih narodov, ki imajo več denarja, nego mi. Od tistih nimamo no-bene pravice štibro tirjati. Pa tudi v drugem obziru taka štibra ne bi bila pravična. Ker se namreč pravična štibra pobirati more le v pravi raz-meri k dohodkom, in ker mora za živež potrebni del dohodkov ostati brez vsake štibre, tedaj bi se tudi od Avstrijskih upnikov mogla tirjati štibra le iz onega dela obresti, ki presega potrebsčine za živež. To ravnalo se pa v nemar pušča, ako država sklepa, da odsihmal le plača vsakemu upniku po 4% obresti. Sicer dobro vemo, da tudi država ne more v žep gledati svo-jim upnikom, in da ne more lahko zvedeti, kdaj bi se pri njih začela pra-vična štibra na obresti. Ali država tudi fabrikantu, trgovcu, advokatu itd. ne more gledati v žep, in zanašati se mora v razmeri k njim na druga sred-stva. Tedaj je pravično, na taka druga sredstva se tudi zanašati v razmeri k upniku državinemu.

Žalostni nasledki take štibre ne bodo dolgo izostajali. Postavimo, da nas zopet kmalu zadene vojska, (in tega se je sedaj sila bati): Kdo bo zaupal takemu dolžniku, ki je že enok prelomil svoj dolg? Ino če se že kdo najde, ki nam zaupa, koliko bo tirjal za svoje zaupanje? Gotovo več, nego dosihmal, ali v obrestih, ali tako, da nam manje dá v kapitalu za dolžno pismo na 100 gl.

Kdor še vidi neko čast v imenu Avstrijskem, temu se bode tudi ta čut razžalila, ako se mu smé po pravici oponašati, da država njegova ni

mož beseda. Kamor koli tedaj gledamo, povsod najdemo, da ta štibra le za trenotek pomaga, za prihodnji čas in gledé na zdrava načela gospodarstva se pa ne da opravičiti.

Pri tem se je tudi pokazala neka čudna prikazen. Ko se je naša vlada pogodila s Magjari zastran doplačevanja k občinim stroškom vsega cesarstva, sklenilo se je, da Magjari le dajejo določen prinesek, vse drugo trpijo naše druge dežele. Takrat so rekli Magjari, da oni niso delali državnih dolgov, da tedaj tudi niso plačniki za nje. Nedavno se je nekaj podobnega izreklo tudi v naši zbornici poslancev.

V tem pa je velika zmota, in taki sad dualizma zopet drugega nič ne premore, ko da jako slabi našo Avstrijo, in da še bolj straši naše up-nike, ki po teh sklepih nebi več vedeli, kdo je njihov dolžnik.

Cela Avstrija je pravi dolžnik za vse svoje dolgove, naj so se de-lali od ktere koli vlade. Nobena vlada ne more se zadolžiti, ako ne drži krmila, namreč ako ni posestnica vladine moči. Takrat pa je res bila vlada, namreč naša glava in roka, organ naše celokupnosti; sami smo si morebiti krivi, da nismo imeli boljše vlade, ali tega ne moremo tajiti, da je bila naš gospodar. Kar je tedaj oni gospodar storil, kar je zapravil, to je žali Bože zapravil nam, nikoli pa našim upnikom. Tako na primer tudi kateri kupec ima prokurista, ki mu sme dolge delati. Ako je prokurist slab, naj se po-stavi drugi, ako pa hoče kupec znebiti se dolgov, od prokurista mu nalože-nih s tem, da reče: „Jaz nisem delal teh dolgov“, kaj bo nasledek? Drugi kupci bodo rekli: Tvoja firma naj se izbriše s prokuristovo vred!

G. dr. Brestl, kot minister naših denarnih zadev, je stavil še drugi predlog, ki pa je padel v zbornici naših poslancev, hotel je namreč nalo-žiti štibro na premoženje $\frac{1}{4}\%$ na leto. Zoper ta predlog so se vzdignili časniki slovanski in nemški, okrajni zbori in občine, brali smo tudi v „Slov. Narodu“ govor zoper njega. Pri tem se pa mora vendar nekaj premisliti. Če se naloži 50 krajcarjev letne štibre na 100 gl. kapitala, očitno je, da bo le malokteremu treba, zavolj te štibre se lotiti kapitala, ker toliko se lahko plačuje iz dohodkov. Djansko tedaj taka štibra večidel le zasluži ime izvanredne štibre na dohodke, ne pa štibre na premoženje, in le takrat bode se doteknila kapitala, kedar so dohodki že preveč obloženi s štibrami. Štibra, ki djansko zadene kapital, nikoli se ne da opravičiti, danes sutra pa bo gotovo tudi naša stranka morala segniti do izvanredne štibre na do-hodke, ako bode htela dobro gospodariti, le merila naj si vzame druga, naj rajše predloži 10% štibre na dohodke, ko $\frac{1}{4}\%$ na kapital, tako se bode izogibala maloslovečemu imenu „štibre na premoženje“.

Sploh se mora reči, da štibra na dohodke, uravnana po načelih zna-nosti, in krepko izvršena, vtegnila bi dosti pomoči imeti v sebi za našo državo.

Prvo teh načel je to: Človek, ki ima na leto 10.000 gl. dohodkov, lože pogreša 10%, in še lože živi s 9000 gl., nego oni, ki ima le 1000 gl. dohodkov, pogreša 5%, tedaj 50 gl. od svojih dohodkov. Tedaj se smé ti-stim, ki imajo več dohodkov, tudi naložiti štibra v veči razmeri.

Drugo načelo pa je to: ker ima človek v sebi nagon, skrivati svoje dohodke, kedar se tirja štibra iz njih, tedaj se država ne more ino ne smeje

Listek.

Iz Žabnice, 12. junija.

Peklo me je preveč v Mariboru deloma solnce, deloma goreča sapa vohunov, kateri noč in dan sopihajo, da bi našli Epiharna. Zato sem se podal na visoko Pohorje in pod košato bukvijo blizo Žabnice pišem ta listek. Ža-bnica ima po „Personalstandu des Bisthums Lavant in Steiermark — 5680 duš, pa ne nobenega duha, dasiravno je „Vorort“ — nemške kulture na Pohorji. Ljudje so tršati, imajo rudeče nose, da bi bili sposobni za državne poslance, nekteri živé po Koranu, in zelo slovi žabniška Pintia. Kdor pozna življenja Alaricha kralja gotinskega, pozna tudi Pintio. Žabničani so slednji čas dosti vegali in regetali, slišal se je njihov glas po vsej državi. So to progresisti in verbi latissimo sensu, učeni, modri, prebrisani, samo edno slabost imajo, da si za razglašenje svoje slave držijo historiograta iz Mrhovca. Ta mož je „universalgenie“, umi dobro sveto pismo, in je prebral vse spise resnične in apokrifne Hypokratove. Poskusil se je že v rudoslovji, ali povsod je imel smolo, zato sedaj je postal žabniški Korrespondent za njihov „Lieblingsblatt“ graško Tagespošto.

Žabničani tako živijo. Spat grejo ob polnoči, nekteri, ko petelin prvi-krat zapoje; zato so prämium razpisali za umetnost: petelinov glas rezati. V Žabnici ljudje, to je inteligencija vstane ob 9. in se sede zopet na ono mesto, kjer je pred spanjem sedela. Ker so indistruelni kakor sinovi Albiona, imajo za zajuterk „rostboeuf“. Starešine mesta se ob 11. podajo v poslopje svojega Lordmayora, in se tam posvetujejo o Fortschrittu, o pohorski nemščini, in slednjič se piše v protokoll: Hab man sich geschlossen, dass muss weg Kon-kordat, und Schul aus den Hänt der Geistlichen. Po dokončani „sitzingi“ zopet se podajo na mesto, ktero so po vstajenji iz težkega spanja zapustili in imajo kosilo.

Brate to so ti „gourmani“, kterih se bojijo vsi pohorski purmani.

Kosilo si solijo z „witz“, ki so tako debeli, kakor debela pohorskih jeliš. Po kosilu malo hrcajo, te pa vsak ide po svojih „passionih“, nekteri lové krte, drugi vrtajo panje, zopet nekteri cusrajo dlako. Večer se zopet snidejo v svo-jem „kasinu“, in začne se pri velikih bokalih — velika politika.

Žabničani slovijo zavoljo bogastva, ali zdi se mi, da dobro poznajo izrek glasovitega Oxenstirna, ki reče: „la bonne foi est la mere du credit“ — meni se dozdeva, da ni vse zlato, kar se blišči. Veliki zvonec nosi v Žabnici mož, ki je prišel iz domovine Herbstove. On si je dobro zapomnil prislovico prekanjenega Italiana: „Chi troppo avventura, rare volte ha ventura“. Tudi drug žabniški veljak ni domač rojak, ta ima geslo: „Chi non risica, non rosica“.

Drugo pismo dobiš dragi čitatelj iz Mrhovca.

Επιγραμμος.

Zakaj se ne smejo deliti učilniška darila.

Učiteljsko društvo v Beči je priobčilo svoje mnenje o darilskem vprašanji naučnemu popešiteljstvu, vsled kterega je to določilo za stalno, ka-se imajo načelno in splošno odpraviti učilniška darila na vseh javnih in za-sebnih ljudskih učilnicah. — Društvo spoznava, ka je delitev učilniških daril neprimerina namenu in tedaj kvarna, ker se križa z načeli nemškega vzgajalstva. Razlogov več navaja, neke vrednosti je ta: Človeka je treba navajati že v mladosti na to, da spolnuje svojo dolžnost brez ozira na umetno, vnanje poslavljenje. Čislanje in zaupnost bodite mu dovolje mezde. To na-čelo je lepo, čisto in pravno, ne dá mu se prigovarjati, toda človek ni samo z duše, nego tudi s telesa, zato pa ima tudi nekaj sebičnosti na sebi pri-keljene, ktera se ne more povse zbrisati ali zatajiti, vsaj celo potrebna je za vzdrževanje svoje osebnosti; nikdor ne najde pametnega človeka, kteri bi delal brez ikakega pilepka vnanjega nagiba, ne navedeš mi primera za to vzemši iste nasvetovalce na odpravek učilniških daril. Država zmaga bogate velikaše, opravljajoče državne službe, koliko pa jih je, ki bi plačilo daro-vali državi, to je, ki bi služili in delali brez mezde? Priznavamo in dobro

bralo. Ali malo jim pomagajo taki manevri, kjer enkrat smešni ne morejo več oprati, in blamaža jim ostane, kakor pribita. Vendar pa imajo danes zopet prvi veseli dan! Ravno kar izvemo, da sta bila danes popoldne ob 4. uri vrednik g. Peter Grasselli in tiskar g. Blaznik poklicana k deželni sodnji zaradi poprej omenjenega članka v „Triglavu“. Ker pa g. vrednik pisatelja ni imenoval, bilo je prvo zaslišanje kmalo končano in g. sodnik se mu je lepo priporočal, ker se tako kmalu menda zopet vidita; kakor tedaj kaže, diši vse po tiskarski pravdi.

Zarad zadnjih dogodov pri Ježici zaprla je tukajšna deželna sodnija tudi tri dijake te dni v preiskavni zapor, ker jih sumijo, da so kmečke fante hujskali. Ali se jim bo to moglo skazati, ne vemo zdaj povedati, naznanim vam pa, kar bodem zvedel o tej zadevi. Kakor vidijo čestiti čitatelji, se imamo zdaj v Ljubljani prav „gemüthlich“.

K sedemdesetemu rojstnemu dnevu očeta Palackega poslala so tukajšna društva „Matica“, „čitalnica“, „dramatično društvo“ in „Sokol“ vsako svoj telegrafski pozdrav.

Iz Ljubljane 11. junija. (Naša pravica.) Ko je cesar Jožef za našo narodnost tužnega spomina vladati jel, se je zapovedalo, naj se po vseh okrajinah tadanje Avstrije namesto prejšnjega, po uradih vladajočega latinškega jezika nemški upelje. Kar je bilo drugod zapovedano, veljalo je tudi na Slovenskem, germanizem je jel po cesarstvu v dušno in gmotno škodo vsem nemškemu narodu širiti svoje veje, in minula preteklost nam prituje žalostne posledice omenjene sisteme.

Vsejani sad ponemčanja je sicer ozelenil, cvetel in zoril, a teknil ni nobenemu Nemcu; ni nobenemu drugemu ugoden nego samemu Nemcu. Prič in dokazev je vsak dan več!

Da, germanizacija se je zoper pravne postavbe, zoper ves prid človečnosti s posebno marljivostjo gojila in nam usilavala in tega posebno od dobe Jožefa II. ni mogla vlada od sedaj ne, in Bog zna kako dolgo še ne bo umela, da le s pravico, po upeljavi narodnega jezika v šole in urade v vsaki deželi si zamore vdanost ljudstva, tedaj narodno simpatijo pridobiti in ohraniti!

Bodi Bogu potoženo, da vlada vkljub vsem tirjavam in prošnjam slovenskega naroda ni po nobeni ceni volje našim željam vstreči, nas v eno telo zediniti, našemu narodnemu pravu zadostiti, in tako pospešiti naše blagostanje.

Morda bi utegnil kdo odgovoriti: Vsaj je že visoka vlada poprašala slavne, za vaš prid tako zelo preskrbne častite g. uradnike: „Je li mogoče vam slovenski uredovati? Odgovorili so: Ne!“

Vpraskamo: Je li mar treba uradnikov če ljudstva ni? Ako je pa uradnik zaradi ljudstva po kateri pravici naj bi nek plesal narod ptujo —?

S takšnim delovanjem si niti uradniki niti vlada ne pridobi srca Slovencev — Slovanov!

Dokler se ne zgodi, kar ima Slovenec po pravici tirjati; dokler vlada nepogojno uradnikom ne zapove v narodnem našem jeziku vseskozi uradovati; dokler vlada rečemo nepogojno ne zapove, zastoj je, da bi Slovenci zamogli udanost kazati ali simpatijo imeti za to, kar jim njih obstanek krati in duh mori!

Mi Slovenci tirjamo samo to, kar pravica, zdrava pamet in človečanstvo pripozna, kar duh napredka, duh časa tirja, ob kratkem dokler vlada nam, našim pravičnim tirjavam ne zadosti, rečemo pred svetom: Tebi ni mar za nas! Kar je rečeno o uradih, to velja tudi o šolah. Pravične tirjave in želje vseh zvestih Slovencev so: Zedinjena Slovenija po narodnem pravu, domač jezik v šoli in uradu!

Naj naši deželni in državni poslanci nikdar ne prezirajo zahtevanja svoje zemlje, naj pomislijo, da je narod slovenski s krvavimi žuli jih zvolil za svoje besednike; naj vzdignejo glas svoj za srečo svojega naroda; naj se skažejo domoljube, naj spolnijo svojo dolžnost, naj se trudijo za to, kar narod želi, od njih upa, in po pravici tirjati sme!

Iz Gorice, 8. maja. R. S. (Naša gimnazija; nekaj Domovini v spomin.) Že leta in leta smo se nadejali, da bo ravnatelj naše gimnazije nas zapustil, pa vse zastoj; to staro nado smo zlasti zadnje mesce gojili, pa se blezo tudi ne bo vresničila. Vsaj med Italijani je zopet glas počil, da niti Slovincem niti Italijanom priljubljeni ravnatelj še ostane. Ta gospod je goreč Nemec, kakor ga je pred 14 dnevi Vaš dopisnik Slovincem v „Slov. Nar.“ opisal. Res, da ga nikakor ne privoščimo vrlim Štajerskim Slovincem, ki imajo že tako na kupe velikomencev in nemškutarjev; še tega se bi jim manjkalo, da bi naš ravnatelj šel na slovenski Štajer slovenščini na slovenskih gimnazijah male djanske pridobitve krhat in krčit! On ni ne za našo in vašo službo, ker slovenščine ne ume. Pa v tem svobodnem času svobodoljubnega meščanskega ministerstva je blezo sedaj naš ravnatelj na pravem mestu, kajti po Primorskih pokrajinah piha Slovanom naravnost v lica hujski vihar, kakor katerokoli izmed zadnjih let: nemškutarja in laškutarja se nekoliko v zvezi, nekoliko vsaka sama zasé na vse kriplje napenjate, da bi Slovane pred zatrlji, jih ponemčili in poitalijančili, preden se prebudé iz narodnega spanja.

Ljubeznjiva naša „Domovina“ se v zadnjem listu (št. 23) 90. str. v opombi huduje, da sem v mnogih dopisih šaljivo zabavljaj njenim izrazom: persifliti, discipliniti, klasificiti itd. Njeni pristavek pa kaže, da je jako kratkovidna in nerazodna ali pa posebno samoljubna in zvijačna, ker me noče razumeti. Nikoli in nikoder nisem trdil, da naj se piše persiflirati, disciplinirati itd. ali pa „oportunitét“ itd. Jaz nisem nikak zagrizen jezikotrebec, vendar mislim (in z menoj rekel bi vsi Slovenci razum redkih, redkih izjem, jaz se med našimi listi in dopisniki le jedne ne spominjam) da nam ni treba v slovensko pisavo, v slovenski govor s silo štlutiti tujih besedi, zlasti potem ne, če imamo na kupe domačih dobrih izrazov. „Domovina“ hoče biti domač list, vlahko razumljivem jeziku pisan, ali se jej spodobi, da pri vsaki priliki in nepriliki vmes meša tuje besede, besede, ktere se bližnji okolčani, ki so se vendar od Furlanov navzeli nekoliko furlanskih besedi, ne razumejo. Naši Gorjani in Ipavci bi morali „Domovino“ braje, tolmača iskati! Da nikdo ne misli, da govorim brez do-

kazil le tje v en dan, pokažem le v „Domovini“ spis pod naslovom „Gorica“ ki ga je podpisani g. M. sam spisal in v zadnjih listih (18—23) priobčil. V tem sestavku se na 137 (rečem; na sto in sedem tridesetih) mestih nahajajo tuje besede, in vendar nisem zasledil ne jedne takošne, ki ne bi se dala s primerno slovensko izraziti. Jaz glavo zastavim, da razum duhovnikov še deseti del „Domovinih“ bralcev dotičnih besedi ne razume. K šestim mestom pa nisem štel takih besedi, kakor so sledeče: „naših guelfov in gibelinov“, „banda igra“, „obeh strank kandidat“, politika, konkordat, autonomija, centralizem, dualizem, velemogočen magnet i. t. d. ali „evviva-klici“, viva l'Italia, morte ai Tedeschi, à tout prix“ in kar je drugih enakih izrekov in prislovic, g. M. poseben ksrcu prirašenih n. pr. „hočie mihi, cras tibi“ „haec fabula docet“ itd. Pravim, da tacih, deloma tudi nepotrebnih besed in prislovic, ki so kvečemu v pismenem dvoboju na pravem mestu, če nimamo odličnih slovenskih, nisem vrstil rečenemu številu. Kteremu tone zadostuje, naj pregleda lanski „Domovini“ program ali naznanilni spis, ki ga je tudi g. M. sam spisal. Našel bo tam še nad 20 (če se ne motim 24) mest, ki jih zaljšajo tuje besede. Ali morebiti vodni članek v 21. listu: „16. maja v Pragu“. Tudi pojem tega članka je posebno zanimiv, zlasti njegovi drugi oddelek. Še „Danica“ preuneta za pravstveno in cerkveno življenje in vsa goreča za katoliško vero, ni črhnila le jedne besedice, ki se bi z „Domovino“ modrostjo primerjati mogla. Morebiti je pa dotični sestavek imel le kak poseben skriven namen. Dobro, da Čehi ne beró naše ljubeznjive „Domovine“; drugače se bi sramovali pred slovensko ali za prav „Domovino“ vzajemnostjo.

Iz navedenega upam, bo slednji bralec lahko sodil, na kateri strani — ali na moji ali na „Domovini“ — se nahaja „jezik — oslovsko modrost“, s katero me je za čuda opiljeni g. M. v rečeni opombi na veke odvodkati hotel. Ali g. M. res misli, da bo še sedaj — leta 1868, kdo se s filistersko osornostjo postavil na jezikoslovno stališče in z debelo krepeljo iz Domovine preganjal nepotrebne tuje besede?!

„Domovina“ me 23. l. in 92. str. pod naslovico: „Drobt.“ imenuje „Krist. Kolumba in Vespucci Amerigo“, češ da nisem vedel, da na Kumskem ni dekanije. „Domovini“ bi znal zagotoviti, da sem to že par let pred vedel, kakor njeni vrednik. Ker me, ali iz kratkovidnosti ali iz zlobnosti ni hotela razumeti, jej tu v zobe povem, kaj da sem nameraval z zastavljeno kumsko dekanijo. Kakor se sploh gledé na naše slovenske razmere nahaja polno nevednosti, tako tudi pri Lučniški dekaniji, kteri pripadajo slovenska brda. Ta dekanija, ki šteje kacic 14.500 duš, ima središče v furlanskem Lučniku, če so prav razum treh furlanskih far na brdskem podnožji vsi njeni prebivalci slovenski brdci ali brici: kakih 10- do 11.000 na število. Ko je bil Lučnik še slovenski — sedaj slovenski govori ondi še kak redki 60- ali 70leten starček — se gotovo nikdo ni spodtikal nad dekanijskimi mejami. Sedaj je vse drugače. Zakaj bi našinci hodili v stranski Lučnik? Naši brdski duhovniki imajo poleg cerkvenih opravil še druga v Gorici in sem bi jih potpeljala mimo Kumskega. Kumsko je poleg sv. Frjana tudi največja fara na brdih. Ono stoji sredi slovenskih brd (ki jih zdaj prištevajo k lučniški dekaniji) na glavitni cesti, ki pelje iz Gorice proti zahodu do beneške meje; od te glavitne ceste drži stranska érez brda proti jugu poleg slovenskih krajev v Karmin in naravnost iz Kumskega drži stranska pot proti severju v Vrhovje. V omenjenjo glavitno cesto se stekajo tudi druga mala pota in ona pelje vse ondesnje ljudji mimo Kumskega v Gorico. Po legi je Kumsko vsakakor jako pripravno za dekanijško središče. Ali se stranski Lučnik le količjak ž njimi primerjati more? Tudi bi ta jako potrebna dekanija imela dosti popolnoma slovenskih duš; še jako več, kot Crkniška, Devinska, Viška in Gradiška. Če bodo na j. Tirolskem in Slezijskem celo škofije prenamenili, zakaj bi v naši vladikovini ne smeli in ne mogli napraviti jedne nove dekanije? Ali morebiti za to ne, ker bi le v bogim Slovincem stregla! Kako so furlanske Furlanom primerne in priležne! Ali bi le našinci po stranskih in nepravih stezah morali podplate brusiti v odležni Lučnik! — Draga Domovina! glej na té razmere in potrebe sem mislil; ti jih pa s tvojim velikim uplivom uresničiti skusi. Na tvoj dostavek pa „iz tega se vidi, kako natančen je naš deželopisec“ mi več ni treba odgovoriti, tem manj, ker nisi mojemu dopisu v „Slov. Nar.“ (naše male šole) ne jedne napake pokazala. Tudi ravno kar priobčeni Pav. sestavki (4) v „Os. Triestino“ mi niso spodbili ne jedne besede; jaz bi pa njim vedel (z ozirom na našo škofijo) pokazati dosti napak.

Zakaj vendar „Domovina“ ni s številkami dokazala, kako velike krivice se nam godé! Zakaj se še nad tem spodtika, da „Slov. Nar.“ dopisniki tožijo nad vladno pristranostjo! Mi nismo tako zaslepljeni in sebični, da bi „Domovini“ sledili in uradnike od vlade ločili! In to še danesnjega časa, ko vendar slednji dan nam kaže, kako povsod, ne le po Primorskem, ampak celo v državnem zboru pred očmi slovenskih poslancev vlada na Slovence hujska! Pa še „Domovina“ sama v taistem hipu kaže na ktere napake! Kaka navskrižnost! kako kratka pamet!

Ona se vé da noče govoriti, še celo Sveteca zagovarjati noče, ker „se za svojo eksistencijo boji“ (str. 91). Povem jej, da se naj nikar ne boji za svojo življenje in hrano, kajti sedaj so jej vsi krogi posebno priklonjeni. Le lansko leto sta g. K. in državni pravdnik se blezo pogovarjala, ali „Domovina“ prinaša pričakovanj sad ali ne. Letos nikdo več ne tirja od njé debelih jabelk in sočnih hrušk, ampak zadovoljni so z lesniki in s pustimi drobnicami.

Nikdo naj ne misli, da je moja pohlevna obramba „škandalartikel“ sestavljen iz vmazanih „osebnosti“. Gp. M.—ove njezne uglajenosti ne bom nikoli posnemal, če se mi prav ni bati, da bi mi on z Bérangerovim „Ventru“ oponašal: „Oh! que j'ai fait de bons dinés“; kajti iz jedne skledé nisva nikoli jedla!

Iz Trsta, 12. junija. G. B. (Obhajanje italijanske ustave.) Kakor lansko leto so naši Italijani tudi letos obhajali obletnico poroda italijanske ustave. Mnogobrojna množica se vé da ne utisne v spomin takih zanimivih praznikov, zato jo njihovi napravljavi nanje spominjajo z raznimi celo izmišljenimi sredstvi. Lansko leto so z italijanskim poročnikom (konsulom) na čelu pri novem sv. Antonu veliko cerkveno svečanost napravili in med drugim po

zanašati na to, kar vsak sam izpove o svojih dohodkih; da se ne sadijo laži, naj se rajši o tem nobeden ne vpraša, naj se tudi ne sklene toliko po besedah znanih komisij v vsakem mestu, katerih člani dostikrat pomagajo drug drugemu. Ako je država n. pr. pri zemljiščni štribri kataster naredila, ako pri štribri na najemnino hodijo uradniki pozvedavat najemnino, gotovo ravna se po tem načelu, da je država dolžnost, konstatirati predmet, od kterege se pobirajo davki. To načelo velja tudi pri štribri na dohodke. Država naj se trudi, da zvé dohodke. Brez truda ne gré. Uradniki pa imajo dosti pripomočkov v rokah. Lehko se zve, koliko kateri potrosi, koliko ima slug, ali ima konje in voz za svoje veselje, ali si je kaj prihranil in zemljišča kupil, zemljiščne knjige kažejo, ali je kaj z dobičkom prodal, pri kupcu mnogo kaže najemnina za prodajalnico, pri fabrikantu cena surovega ino izdelanega blaga. Uradnija za štribre naj ima pravico, priče pod prisego zaslišati itd. Tretje načelo naj pa bo, da se nikoli ne pozabi, da so dohodki prvič namenjeni ne le za potrebe posameznega človeka, temoč tudi za potrebe njegove rodovine. Ako se neki del dohodkov oprosti od štribre za potrebe samečve, mora se še drugi in tretji del itd. oprostiti za potrebe žene njegove, prvega, drugega in . . . otroka.

Predlogi našega ministerstva, in predlogi naše zbornice poslancev le skušajo, nekatere nove dohodke, ali znamenja dohodkov obložiti s štribro, vender ne sežejo do tega, da bi se zistema štribre na dohodke preuredila popolnoma in pravično. Brez tega se pa bojimo, da se ne popravijo naše Avstrijske finance.

Zlasti se bojimo nove doklade k zemljiščni štribri, ktero je komaj nekoliko polajšal Belkredi. Da je ta štribra že sedaj tu in tam štribra na premoženje, ne pa na tiste dohodke, ki presegajo potrebe rodovin, to se jasno kaže iz števila javnih dražeb zemljišč zavolj zaostale štribre. Tista štribra bi se tedaj morala še ponižati, ne pa povekšati.

Različne misli.

Od desnega brega Save s/s

Tako — zdaj vendar bodeite zadovoljni vrtoglavi Slovenci! Beust je pred resolnim svetom rekel, da Vas ne sovraži, in neče k steni pritiskati; *) priča njegove ljubezni do Vas je, da Vam dovoli železnico iz Ljubljane v Trbiž, glejte! jeli ni to neskončno velik dar? Od Hasnera ste dobili abecedar, od Beusta železnico, kaj še bode Vam Herbst vse dal? — 2 gl. 10 kr. za prestavo razsodeb. Dobro je opomenil časopis „Vaterland“ govore o tej reči, da Slovani ne iščejo milosti, kar jim gre po pravici. Zraven tega bodo Gorenci težko komu hvaležni za železnico. Njeni priporočevalci sami niso do živega prepričani, ka bi železnica skoz Gorensko vtegnila dosti koristiti. Gorensko je bilo od pamtiveka domačija rokodelstva in ko je še cesta držala iz nekdanj zarad trgovine imenitnega mesta Augsburga skoz Gorensko proti morju, je Gorensko bilo bogato, železnica iz Dunaja v Trst mu je vsekala smrtno rano — tkalski stoli stojijo pri miru, Gorencem po zimi najdeš malo doma, ker ni dela, — s cepci, sekirami, slamoreznimi kosami hodijo po Ogerskem, in za nektera leta ne bomo na sejmiš gorenških mest, postavim: v Trziči, Loki, Kranji, Kamniku videli domačih rokodelskih tvarin, temoč v štacunih bodo se vse te stvari prodajale za dober kup iz nemških in anglejskih fabrik. Prosti Gorenec je doslej bil vrvlar, tkalec, voščar, sodar, nogovičar, sitar itd.; vse to bode hiralo in Gorenci bodo iskali — v Ameriki kruha. Ker ni dosti domačih kapitalistov, bode tujec moči gorenških voda rabljal, in naseljeval svoje ljudi, in tako sopen pet več tujega življa prinesel v dosedaj še precej nepokvarjeni kraj. Dr. Toman je slednji čas svojega političnega delovanja bil skoz in skoz nacijo-

*) „Polit.“ dalje trdi, da je Beust te imenitne besede vendar le izrek, in je pripravljen grofovskega svedoka imenovati.

je, ka se dušni darovi otročji toliko npravno navajajo, toda na ono višino, da bi samo iz čistega čuta za dolžnost delali, jih ne dožene niti krilatec; taka in podobna načela so zlati gradovi v zraku in oblakih; Bog sam obeta darilo takim ljudém, kateri verno spolnujejo svoje dolžnosti. Učiteljev ugled, darovalna ljubezen in leščeči vzgled res spodbujajo učenca na svojo dolžnost, toda kaka koristna knjižica mu ni na kvar, kakor niti učitelju pohvalnica ali pa penezni dar za marljivost. Prigovor, ka nespametni roditelji preveč zatelebani v nemale in prokšene otroke sponosice delajo učitelju za to, ker lagodni ljubljencek ni prinesel domu rdeče knjige, nima nikake veljavnosti; kdo bode se oziral na nespametnjake in neumne zatelebanke, ter cenil jihove puhle prigovore? Star pregovor pravi: Bog ne posluša, kar pes laja. Če bi meni nemškutarski uradnik rekel, ka ne vem slovenski, smejal bi se, druga pa nič, vsaj imam trdno in jasno prepričanje, ka rečeni služebnik nima sposobnosti soditi o tem. — Mnogo koristnih knjig se je z darili razširilo med ljudstvo, kar se gotovo sedaj opusti, čeravno je rečeno, ka se to stori popolneje in obširneje po knjižnicah za mladino, ker teh se pre lahko udeležujo vsi učenci, pa ne da bi izključeni bili ravno taki, ki jim je treba največ npravnega spodbuda in koristnega poduka. Take knjižnice ustanovljati ni prelehko, kajti potrebno je razve letnih doneskov primerne prostora in človeka, ki bi to imel na skrbi, in skušnja glasno pravi, ka je celo z dosti boljimi ljudmi po vesnicah križ zastran posojevanja knjig, spoznatejšo, raztargajo, zapravijo večkrat posojeno blago; koliko več pa to velja pri otrocih; potem je treba vedeti, ka darovniki davajoči prineske za darila gotovo prej ali pozneje opusté plačevanje za knjižnico, kakor neko reč, ktera ne bje mnogo v oči.

V gimnazijah se delijo darila po vseh razredih, kjer bi vendar že čisti čut za dolžnost moral voditi mladino, vsaj imajo učitelje dušeslovno in vzgajalno omikane, darilo je določeno v mariborski gimnaziji za prvega odličnika iz širske zgodovine, potle za največjo izurjenost v neki grški knjižici, vsako leto za najboljšo pesniško delo v nemškem in pa v slovenskem jeziku;

nalni ojkonom, učil se suhih števil, imel govore, kakor nekdanj Cockerike, tako, da smo se čudili, kako nekdanj poetična in idealna natura je zdaj postala tako prozaična in realistična. Malo imamo upanja, da bode dolgo na tem polji ostal, njegov nemirni duh hoče zmirom kaj novega in pesniški nacionalni ojkonom vtegne skoro postati navdušeni kriminalist in pledirati za ostre tiskovne postav. Slovenskim poslancem je menda Beustovo pobožanje dobro djalo, nas je globoko v srcih speкло to ironiji podobno izkazovanje milosti. Pa, da bi mi se kje ne bi oponašalo: tudi dopisatelj od Save je kakošna česka opica, ki le nadlegoma opozicijo dela, dam našim poslancem premisliti, da ljudstvo, ktero praktično sodi, nič ni kaj veselo zarad te velikodušne koncesije, in nasledki bodo za nektera leta kazali, da ni zastoj v strahu bilo, ko je o teh koncesijah slišalo. Ako je to vse, kar nam misli vlada za nagrado dati, da so slovenski poslanci v državni zbor stopili, ne moremo za te darove biti hvaležni. Mi sicer hočemo gmotni pobjoljšek — ali hočemo tudi naravno in narodno živeti, za naravno in narodno naše življenje pa so naši poslanci nam še malo kaj priskrbeli. Poduk reši vboogo deželo, kakor je kranjska, le edino od vbožanja — za poduk pa se še ni storilo nič — slovenski abecedar nas ne bode spravil do potrebne stopnje izobraženja.

Trebalo bi nam narodnih obrtniških in tehniških šol, a teh nam ne dajo; — Hasner se je posmehoval pohlevnemu opazovanju Svetčevemu, ko je željo sprožil, ka bi se naj ozir jemalo na narodno izobraženje.

Kranjsko ljudstvo ima bistro glavo, da ni skoro koje drugo v tej meri; pričujejo to obilni gorenški samouki in umetniki; kamo še bi dognali, ko bi se učili v šolah to dobro in temeljito, kar sedaj samoučenje po dolgih potih mora nadomestovati.

Hic Rhodus, hic salta! Pri takošnih zavodih pa si uboga dežela, kakor je kranjska, ne more pomagati, vlada tudi neče, ker njena politika ima druge namene in odriva narodno izobraženost. Mi smo le izvoljeni za materijal in „gselle“; — da bi sami bili mojstri — tega ne smemo pričakovati. In tega je kriv dualizem, za kterege je dr. Toman glasoval iz edinega razloga, da se „accord“ ne bi motil v državni leseni hiši.

Reč je rešena, narod slovenski si je stvaril svojo sodbo, težko nam je izreči, da išče po drugih moževih, kateri bodo z večo doslednostjo branili njegove zadeve. (D. d.)

Dopisi.

Iz Ljubljane 13. junija. A. (Srd naših nemških liberalcev; tiskarna pravda „Triglava“; zaprti dijaki; čestitenje očetu Palackemu.) Grozovito se je vlegla zadnja blamaža našim nemškim patronom, ki so vzeli ves liberalizem v „štant“ na srce. Takih britkih bolečin prenašati in zraven še zasmehovanim biti od poredne slovenske žurnalistike, debele pa resnične požirati od nemške šibe: „Triglava“ to je preveč za take liberalne duše. Iskali so si tolažbe najpred med seboj, grozili in srdili so se neizmerno, posebno pa jim je hudo dela zadnja bomba v „Triglavu“, ki jim prav živo pred oči stavlja jako neprijetno podobo njihovega počenja. Bil je ta članek deloma odgovor na nesramni članek stare „Presse“, kterege je tudi „Slovenski Narod“ prinesel svojim čitateljem v številki 30. Članek „Triglava“ previsan je „Unsere Deutschliberalen“ v 25. številki tega lista. Celi teden ni se slišalo drugega, kakor: jetzt wird er aber wohl eingesperrt“ (zdaj ga bodo pa vendar zaprli) in takih več. Slišali smo, da so pri gospodu c. k. državnemu pravdniku skoraj kljuko odrgrali pri vratih, tako so neki hodili eden za drugim poprašavat, ali bo kaj ali ne. Edina misel na tiskarno pravdo tolažila jim je skeleče rane, če ne bi morebiti že danes eden ali drugi od samega srda žalosten konec vzel. Tudi „Slovenski Narod“ jih jako ženira in kakor jastrebi odnašajo ga iz kavarnic, češ, da bi se ga toliko ne

učitelji se nadarjujo na spodbud, da toliko marljivejšo delajo v svojem zvanji, čeravno je po npravnem načelu vsakternik dolžan kolikor najzvestejše spolnjevati svoje stanske dolžnosti, vender še nisem bral o njenem, ka ne bi bil hotel sprejeti darila; društva, modrišča, časniki razpisujejo darila za razne znanstvene izdelke, razstave davajo darila in pohvalnice na spodbud, vojsčakom in za državo zaslužnim moževom se vesijo svetinje, križci, redovi na prsa, Grki in Rimljani so prečastno poslavljali vredne osebe, le drobna deca ne bi imela dobiti stvarnega spodbuda, kje si porabni razum? Da je čistega čuta za dolžnost*) v Avstriji, po srečki na dvoje razklani, pri državnih služabnikih, zagotavljam peneznega popečitelja Brešla, ka v kratkem zgine manjek, a počasu poderemo ogromne številke državnega dolga, ako bi namreč vsaki samo toliko plačilo dobival, kolikor mu je potrebno, da mora dostojno in stanu primerno živeti, ostalo pa bi poklonil državi. Zakaj postavimo kak popečitelj vleče iz državnega zaklada 32 tisoč goldinarjev, drug po 16, 12 tisoč, zakaj crkveni načelniki po mnogo tisoč, kako bi inachi bečki viši vladika in stožernik bil mogel podpisati 200 tisoč gold. za nárdono posojilo. Moje mnenje je: nikdor ne bi smel vleči iz državne blagajnice na leto več nego 3000 gld., mirovnine pa ne črez 2000, kdor pa s tem ne more živeti (o zasebnem premoženji tu ni govora), rekel je večkrat nek modri stavec, naj krepne, ali naj se obesi.***) Zakaj pa mora tolika množina ljudi dovršivših vseučilišne nauke, nosečih dnevno sparjavico in težo, živeti z ozko prikrojeno mezdo? komur osoda ni ponudila zlate zibel, ali ni podedoval bogatega strica, treba mu je varičnemu biti. Ako vi nemški vzgajalci niste umeli kaj pametnejšega izduhtati, pustite nas Slovence s tako modrostjo pri miru, a vedite, da za učilniška darila vlada ne daja ne prebite pare.

*) Kar imamo za suho umiselnost.

Pis.

**) Kdor hoče davati mastne obede, davaj jih, toda ne na račun državnega žepa, nego iz svoje zasebne močje.

taistem zastopniku laškemu kralju poslali sledeči telegram: „Našemu rojenemu in jedino pravemu gospodu, slavnemu kralju Vit. Eman. . .“. Letos niso bili več tako zlo vneti za božjo čast; da bi se pa vendar tudi mestna množica spomnila sprelepe Italije in njenega kralja, so med njo glas zatrosili, da Menotti Garibaldi doide v Trst ustavo praznovat pri italijanskem poročniku. Garibaldi pride si šeptajo tu pa tam na ušesa; ne, ne Garibaldi, ampak le njegov sin! Tu pa tam ga pričakujejo, zlasti na veliki zagraji Karlovi. Zahman, ljubljenska vendar niso pričakali!

Na skrivnem je prišel v mesto in se pred množico skril pri italijanskem poročniku. Velika italijanska zastava je vihrala na pomolu njegovega stanovanja, vsem vernim spričaje, da Italija je ustanovljena, pa še ne dovršena. Kako so pred rečeno hišo „evviva“ — živio! klicali kralju, ustavi in Garibaldi, ne bom popisoval. Z vsa silo so hoteli na pomolu videti Menottija. Pa bilo ga ni! Napravljavci vsega hrupa so pa popolnoma dosegli svoje namene, kajti očitno so hoteli pokazati, da Trst spada k italijanskemu kraljestvu. Zato je Milanska „Perseveranza“ povdarjala posebno znamenitost omenjene svečanosti. To je ravno taista „Perseveranza“ ki je 6. maja v razpravi neke druge stvari rekla: „Benetke in Trst, če ravno sodaj še državno loženi mesti, ste si vendar sestrin in bisera taistega šapelja; določena jima je prej ali slej ista osoda“. Tudi flor. „Riforma“ pri vsakeri priliki kaže na italijanske (!) pokrajine, ki sedaj še žalujejo pod tujim — avstrijskim — jarmom! Pa kako da bi tujci ne hlepeli po slovanski primorski zemlji, če minister Hasner, v državnem zboru in o njegovi skrbi za nje govori!

Po noči pa so tukajšnji bratje italijanski napravili dve ropotači na vrco (petardi). Jedno so zažgali na največem Tržaškem trgu, pred glavno c. kr. stražo, druga je počila v nekeji stranski ulici pred hišo papeževnega poročnika. Obe ropotači ste jako pomenljivi. Ta pred papeževim zastopnikom je kazala, da zadnje dni niso samo konkordata pokopali, ampak da ima propasti tudi deželna oblast presvetega očeta papeža Pija IX. Ona je pa še očitniše kazala, kaj da naši italijansimi želijo in zahtevajo. Ropotača poča priča cesarske straže, priča cesarskih topov! Ali je treba še drugega komentara?

Zato so tudi telovadci v ponedeljek zvečer (8. t. m.) bili kaj židane volje in v Boschetu praznovali taisto svečanost; italijanska roža je zaljšala njihova persa!

Pa zakaj bi ne. Vlada sama pomaga po šolah in uradih italijanski stranki naše mesto in njegovo okolico italijančiti!

Tukajšnega popolnoma italijanskega lista „Cittadina“ vredništvo bo prevzel neki potujčen Slovan An. Antonaz, nekdanji vrednik 1866. leta zatritega „Tempo“. Kaki duh bo zanaprej vel po tem dnevniku, si lahko slednji misli, ki je panitalijanski Tempo le količkaj poznal. Brata — v Trstu in Benetkah — se naj pod roke segata in ni se bati, da bi se italijanski duh po Primorskem med zaspanimi Slovani, ki jih vlada pri vsaki priliki zanemarija, ne širil, in zoril jih bo za vseželičavno Italijo!

Politični razgled.

Preoski prostor lista nam ne dopušča važnim dnevnim dogodkom nego v naj glavnějšíh črtah slediti. Celo naravno je, da se moramo pri taccih okoliščinah v lastnih zadevah zatajevati, in odgovor necemu c. k. slovenskemu listu odložiti na druge čase; puščamo mu za zdaj veselje pometati pred svojim pragom; pride še čas, ko mu bomo mogli posvetiti po njegovi hišici.

Finančni minister je predložil zbornici poslancev 3 postavne osnove in sicer 1. osnovo postave o necih spremembah neposrednega davka za leto 1868, 2. o necih spremembah gledé vžitnine od žganja, piva in sladkorja in 3. o necih spremembah gledé že doplačanega državnega dolga.

Finančni minister zagovarja svoje predloge in prosi zbornico naj jih vzeme hitro v pretrës.

Winterstein poroča v imenu proračunskega odbora o 33. poglavji letošnjega proračuna, ktero poglavje se je bilo za časa odložilo. Vsled novih finančnih postav se dovoli za obresti državnega dolga 114,858.902, od kterih pa plača Ogerska 29,188.000, toraj v ostanku z 84,670.000: za plačanje drž. dolga 17,872.544 gl., od kterih pride na Ogerske dežele 1,050.000 toraj za cislajtsanske dežele v ostanku z 16,823.544.

Ministerstvu notrajnih zadev se dovoli še izvanredni potrošek s 100.000 gl. in redni potrošek s 13.500 gl.

Po vsem tem bodo toraj znašali letošnji državni stroški 320,230.526.

Na dalje se sprejme postava, vsled ktere sme ministerstvo pravila in redovnik narodne banke v necih obzirih začasno spremeniti.

Zbornica pritrdi pogodbo, po kteri tirolska srenja Jungholz pristopi k bavarskim colnim in naredbam neposrednega davka; pritrdi nadalje spremembam gosposke zbornice glede postave o svobodnem odvetništvu; ministerstvo se pooblasti skleniti z ogerskim ministerstvom pogodbo o davščinah in kolekih.

Zdaj se trdi da se bo državni zbor zanesljivo razpustil do 28. junija in da se imajo deželni zbori sklicati na 15. dan avgusta.

„Wien. Zeitg.“ je razglasila postavo o organizaciji okrajnih sodnij.

Ogerska brambovska postava se je v ministerskem zboru potrdila in se v kratkem podá ogerskemu državnemu zboru.

Francoski listi, posebno oni, ki svoje zaukaze od vlade dobivajo, še vedno zametujejo nove avstrijske finančne preuredbe in trdè, da francoska vlada ne bo prenehala svoje državljane proti nasledkom iz teh postav izvirajočih braniti.

Najvažniši politični dogodek je zdaj uboj srbskega knjeza Mihajla III. Naš dopisnik iz Belega grada nam piše o tej prežalostni katastrofi: Strašen slučaj se je 10. junija dogodil v Topčideru. Knjz srbski Mihajl Obrenović III. odšel je včeraj popoldne s svojo famijljo v svoj letnikovec v Topčideru,

in odtod je šel se sprehajati po košutnjaku. Ž njim je bil samo jeden adjutant, njegova sestričina g. Anka Konstantinovička, njena hči, gosp. Tomanija in jeden sluga. To je bilo okoli 5 ure popoldne. Oni so se šetali po košutnjaku in ko so se bili že do kraja približali, sreča jih trojica ljudi, pozdravi knjeza, in ko knjz dalje otide, opalijo na njega, on pade, adjutant priskoči, ali tudi njega na desno roko ranijo, potem pade še gosp. Anka mrtva, njena hči pa ranjena, tako tudi sluga. Potem so ti hudobneži še razsekali knjeza, da bi ga ja do smrti ubili. Samo g. Tomanija nije ranjena.

Takega grozovitnega slučaja Srbija nije doživela. Knjz je bil ljubljen od naroda, in obožavan, on je Srbiji dal poredok, in je očistil zemljo od Turkov — in našla se je roka hudodelnika, da mu skonča plemenito življenje. Dali je to osveta bila, dali so drugi vzroki ne znamo, ali knjz Mihajlo bil je prvi rodoljub Srbstva, on je temeljno stopal naprej, on je pokazal ko dozdej ni jeden vladar, da je bil dostojen prestola srbskega. Ne znajoči še kaj bo s deželo, neznajoči, kake neprilike se morejo dogoditi, ko je on ravno v najtežavnije vreme skončal, uverjeni smo, da se bo narod iz te nesreče povzdignil, in svojo lojalnost pokazal.

Na čelo vlade stopila je privremena vlada iz članov: predsedatelja državnega sveta Iovana Marinovića, ministra pravde Rajka Lošjanina, predsedatelja kasacijonega sodništva: Djordja Petrovića.

Ona je izdala proklamacijo, da ostane vse v poredku, in da se bo skupščina skupila za mesec dni.

Krivi so dobro vpisani, in več podozriljivih ljudi je uhvatjenih. Ubijaknežev je neki advokat Djordje Radovanović.

P. S. Gubitek je strašen za vse Jugoslovenstvo, ker knjz je bil oduševljen za to misel, in on je hotel pokorjene brate v Turčiji osvoboditi, a zdaj v naj presodnije vreme padel je nedolžna žrtva.

Po najnovějšíh telegramih je dežela mirna in je bila vladina proklamacija tudi od vojaštva dobro sprejeta. Vladin list pravi: „Glava in duša ubojne zarote je Aleksander Karažoržević (poprejšnji vladar srbski) — njegova glava ne bo krone nosila. Obrenović III. je mrtev, živio Milan Obrenović IV. Milan Obrenović je ranjkega knjeza sinovič, ki se je zadnja leta v Parizu šolal, zdaj je na potu v Belgrad, kamor se je iz Dunaja napotil tudi Aleksander Karažoržević.

Proklamacija začasne vlade trdi, da je Mihajlo v svoji oporoki Milana za svojskega naslednika zaznamoval.

Skupščina, ki se snide 2. junija, volila si bo 21. junija prihodnjega vladarja. Naj bi jo vodila skrb za blagor srbskega naroda, da se narod obvaruje zadreg in nevarnosti, ki bi znali v svojih nasledkih neizmerni biti.

General Gablenc je potoval iz Dunaja k knjezovemu pokopu; diplomatični zastopniki so izrekli začasni vladi svoje sočutje.

Princ Napoleon je odpotoval v Prago; vsled najnovějšíh dogodkov ne pojde v Belgrad.

Iz Krete se poroča, da so bili Turki 28. p. m. pri Heraklijonu tepeni in v trdnjavo vrženi.

Ruski poslanec v Parizu je izrekel svojo bojazen, da se bode Avstrija vtikala v srbske zadeve in svojo armado v Srbijo poslala.

Iz Atene se piše, da bode Turčija odzvala svojega poslanca. Bismark je dobil 3 mesce odpusta.

Javne dražbe 20. junija.

Krajsko: II. izv. dr. Kapel-ovo posestvo urb. št. 24, pri okr. ur. v Postojni; cena 190 gld.
II. izv. dr. Piševo posestvo v Podmolniku št. 33, pri okr. ur. v Ljubljani; cena 545 gld.
II. izv. dr. Križman-ovo pos. urb. št. 598, pop. št. 443, pri okr. ur. v Ljubljani zar. 114 gld. 83 n.; cena 1686 gld.
II. izv. dr. Bukovcevo pos. urb. št. 3, pop. št. 3 Rutzing v Vašah pri okr. ur. v Ljubljani zar. 236 gld. 25 n.; cena 4374 gld.
II. izv. dr. Logarovo pos. urb. št. 1052 Adelsberg pri okr. ur. v Postojni zar. 202 gld. 52 n.; cena 2840 gld.
III. izv. dr. tirjatve 300 gld. na pos. Jož. Kraljiča urb. št. 70, rktf. št. 849 ad St. Kancian zavarovane.
I. izv. dr. pos. Ant. Uranica urb. št. 1, b. vl. št. 20 Moosthal pri okr. ur. v Ljubljani zar. 203 gld.; cena 280 gld.
Štajersko: II. izv. dr. Štribernjeva pos. urb. št. 58 ir 96 ad M. St. Lorenzen pri okr. ur. v Mariboru; cena 7615 gld.
II. izv. dr. pos. Jož. Veraza urb. št. 8 ad Pfarrgült St. Peter pri okr. ur. v St. Lenartu v Slov. Goricah zar. 726 gld.; cena 2628 gld. 98 n.
I. izv. dr. pos. Ivana in Ane Jürger urb. št. 57 ad Friedau pri okr. ur. v Ormuži zar. 113 gld. in 21 gld. 25 n.; cena 2000 gld.
I. izv. dr. pos. Jožefo Marko gor. št. 391, 395, 396 ad Strass pri okr. ur. v Mariboru zar. 157 gld.; cena 461 gld.
Prest. III. izv. dr. pos. Jožefo Strleta h. št. 21, v Igovcu okr. ur. Lažče.
I. izv. dr. pos. Ivana Šivca urb. št. 275/269 Nadlišek okr. ur. v Laščah zar. 10 gld.; cena 1145 gld.
I. izv. dr. pos. Franc. Sladiča iz Srednika urb. št. 59/93 v. z. k. Hotemež pri okr. ur. v Radečah zar. 156 gld.; cena 196 gld.
I. izv. dr. pos. Neže Sternat zemlj. z mlinom v Kotiči okr. ur. v Mariboru zar. 63 gld. in 37 gld. 44 n.; cena 3580 gld.

Dunajska borza od 15. junija.

5% metalike 57 fl. 40 kr.	Kreditne akcije 191 fl. 10 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 53 fl. 80	London 115 fl. 90 kr.
5% narod. posojilo 63 fl. 40 kr.	Srebro 113 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 84 fl. 00 kr.	Cekini 5 fl. 53 kr.
Akcije narod. banke 71 fl. 20 kr.	

„Slov. Naroda“

posamezni listi se dobivajo od 1. junija počemši tudi pri g. E. Hohnu in starem trgu v Ljubljani. Cena pos. listu 7 kr.